

บทความทางวิชาการ

เรื่อง

วินัยบนท้องถนน

ของ

พันตำรวจโทวิชาญ เครือรัตน์
อาจารย์(สบ ๒) กลุ่มงานอาจารย์ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๘

เพื่อใช้ประกอบการฝึกอบรมหลักสูตร การฝึกอบรมบุคคลภายนอกผู้มีวุฒิปริญญาตรี
ที่ได้รับบรรจุแต่งตั้งเข้ารับราชการตำรวจเป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสายงาน
อำนวยการและสนับสนุน ประจำปี ๒๕๕๓ หลักสูตรพัฒนาข้าราชการตำรวจ
ชั้นประทวนสายงานต่างๆ และประกอบการศึกษาทั่วไป

คำนำ

บทความทางวิชาการเรื่อง วินัยบนท้องถนน มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนหลักสูตรการฝึกอบรมบุคคลภายนอกผู้มีวุฒิปริญญาตรีที่ได้รับบรรจุแต่งตั้งเข้ารับราชการตำรวจเป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสายงานอำนวยการและสนับสนุน ประจำปี ๒๕๕๓ และหลักสูตรพัฒนาข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสายงานต่างๆ ตลอดจนประกอบการศึกษาทั่วไปให้ตระหนักถึงการปฏิบัติตามกฎหมายจราจร

หวังว่าบทความทางวิชาการเรื่องนี้จะ เป็นประโยชน์สำหรับการฝึกอบรมหลักสูตรการฝึกอบรมบุคคลภายนอกผู้มีวุฒิปริญญาตรีที่ได้รับบรรจุแต่งตั้งเข้ารับราชการตำรวจเป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสายงานอำนวยการและสนับสนุน ประจำปี ๒๕๕๓ หลักสูตรพัฒนาข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสายงานต่างๆ และประกอบการศึกษาทั่วไป ในส่วนของข้อบกพร่องหากเกิดขึ้นผู้เขียนขอน้อมรับเพื่อจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไปด้วยความยินดีอย่างยิ่ง

พันตำรวจโท วิชาญ เกรือรัตน์

อาจารย์(สบ ๒) กลุ่มงานอาจารย์ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๘

พฤษภาคม ๒๕๕๓

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	๑
ความหมายของคำว่า “วินัย”	๒
ความสำคัญของวินัย	๓
วินัยจราจร	๔
การฝ่าฝืนวินัยจราจร	๕
ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับวินัยจราจร	๕
สรุป	๖
เอกสารอ้างอิง	๗

วินัยบนท้องถนน

บทนำ

การเดินทางถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตของมนุษย์ วันหนึ่งๆคงไม่มีใครปฏิเสธได้ว่ามีใครไม่เดินทาง การเริ่มชีวิตของมนุษย์เมื่อตื่นขึ้นมาก็คงไม่อยู่กับที่ยกเว้นคนที่ไม่สบายไปไหนมาไหนไม่ได้ การเดินทางระยะใกล้ ระยะไกลขึ้นอยู่กับตัวบุคคลนั้นว่ามีภารกิจหน้าที่อะไร บางคนเดินทางระยะใกล้ บางคนต้องเดินทางระยะไกล การเดินทางมีหลายรูปแบบ อาจจะเป็นทางด้วยเท้า ด้วยยานพาหนะ ไม่ว่าจะเป็นรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ รถยนต์ รถไฟ เรือ ไปจนถึงการเดินทางด้วยเครื่องบิน แต่การเดินทางที่คนส่วนใหญ่ใช้นั้น คือ การเดินทางบนท้องถนน โดยใช้ยานพาหนะชนิดต่างๆ ผู้เขียนก็เป็นผู้หนึ่งที่ใช้การเดินทางบนท้องถนน จึงได้สัมผัสพบเห็นเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน ไม่ว่าจะเป็นการขาดระเบียบวินัยของผู้ใช้ยานพาหนะ อุบัติเหตุบนท้องถนน แต่สิ่งที่พบเจอบ่อยๆ และซ้ำๆ นั่นคือ การขาดระเบียบวินัยบนท้องถนนของผู้ใช้ยานพาหนะ อาทิ เช่น การไม่สวมหมวกนิรภัยของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ หรือสวมในบริเวณที่มีเจ้าหน้าที่จราจรเมื่อไม่มีเจ้าหน้าที่ก็ถอดมาเก็บไว้หน้ารถ การเลี้ยวหรือกลับรถในบริเวณที่ห้าม การเลี้ยวหรือกลับรถโดยไม่ใช้สัญญาณไฟ การขับรถโดยใช้ความเร็วต่ำแต่ไม่ขับชิดซ้าย การไม่คาดเข็มขัดนิรภัย ตลอดจนพูดโทรศัพท์ระหว่างขับรถ ที่กล่าวมานี้คือเหตุการณ์ที่ผู้เขียนพบเห็นเป็นประจำ ซึ่งก็สอดคล้องกับผลการสำรวจของสำนักวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ได้เปิดเผยผลการสำรวจเกี่ยวกับผลการจราจรบนถนน : กรณีศึกษาประชาชนผู้ขับรถยนต์ทั่วไปในกรุงเทพมหานครและหัวเมืองใหญ่ พบว่าประสบการณ์ที่ผู้ใช้รถบนท้องถนนเคยพบเห็นคนขับรถไม่เคารพกฎจราจร ร้อยละ ๙๗.๕๐ โดยแยกย่อยออกไปว่ามีการไม่เคารพกฎจราจรโดยไม่สวมหมวกนิรภัย ร้อยละ ๗๕.๕๐ ขับรถเร็วกว่าที่กำหนด ร้อยละ ๖๑.๓๐ ขับรถย้อนศร ร้อยละ ๖๐.๔๐ เปลี่ยนเลนหรือเลี้ยวไม่ให้สัญญาณ ร้อยละ ๒๓.๘๐ และขับรถฝ่าไฟแดง ร้อยละ ๑๖.๗๐ เป็นต้น จาก การไม่เคารพกฎจราจรของผู้ใช้รถดังกล่าวเป็นบ่อเกิดแห่งอุบัติเหตุบนท้องถนน ก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินมากบ้างน้อยบ้างแล้วแต่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ดังนั้นผู้เขียนจึงขอนำเรื่อง “วินัยบนท้องถนน” มากล่าวถึงเพื่อที่จะเป็นแนวทางในการปฏิบัติของผู้ใช้รถบนท้องถนน เพื่อช่วยลดปัญหาวินัยจราจรบนท้องถนน รายละเอียดดังนี้

ความหมายของคำว่า “วินัย”

วินัย ระเบียบวินัยและวินัย มีนักการศึกษาได้ให้ความหมาย ดังนี้

กรมวิชาการ (๒๕๔๒ : ๒๑) ได้ระบุว่า วินัย หมายถึง ระเบียบกฎเกณฑ์ข้อตกลงที่ได้กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการให้บุคคลประพฤติปฏิบัติในการดำรงชีวิตร่วมกัน เพื่อให้อยู่อย่างราบรื่นมีความสุข ความสำเร็จโดยอาศัยการฝึกให้ปฏิบัติตนรู้จักควบคุมตนเอง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายวินัยไว้ว่า ระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ เช่น วินัยทหาร ทหารต้องยึดมั่นในวินัย

พนัส หันนาคินทร์ (๒๕๔๒ : ๓๘) กล่าวว่า วินัย หมายถึง การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ คำสั่ง กติกาและกฎหมายที่สังคมได้วางไว้หรือกลุ่มได้กำหนดตกลงนำมาซึ่งความสงบสุขความเจริญก้าวหน้า ความมั่นคงและความปลอดภัย

จากแนวคิดที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า วินัย หมายถึง การอยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับของสังคม ความสามารถของบุคคลในการกระทำและควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่มุ่งหวังและเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากสามัญสำนึกขึ้นมาเองซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ดีงามที่มีอยู่ในตัวบุคคลเกิดจากการได้รับการอบรม ปลูกฝังของมนุษย์ด้วยความสมัครใจและมุ่งมั่นที่จะทำในสิ่งที่ดีงามแม้จะมีสิ่งเร้าภายนอกหรือภายในตนเอง พฤติกรรมก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงโดยพฤติกรรมที่แสดงออกนั้นจะต้องไม่ขัดกับระเบียบของสังคมด้วย

ความสำคัญของวินัย

วินัย เป็นข้อปฏิบัติที่ใช้ควบคุมความประพฤติของคนดังที่กล่าวมาในความหมายของวินัยเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบในสังคม ดังนั้นระเบียบวินัยจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่าน ดังจะได้อธิบายต่อไปนี้

सनัน सुमितर (२५२० : २०-२१) กล่าวถึง ความสำคัญของวินัยพอสรุปได้ว่า การฝึกทางวินัยโดยมีจุดประสงค์เพื่อให้มีนิสัยประจำใจดี คือ ให้มีความเคารพมีมารยาทและความประพฤติอันดีงาม มีความเห็นอกเห็นใจกันมีความร่วมมือซึ่งกันและกันความสำคัญของวินัยมีดังนี้

๑) วินัยทำให้ผู้รักษาเป็นคนดีเป็นเครื่องมือปกป้องความเสื่อมเสีย

๒) วินัยเป็นเครื่องมือวัดความดีของคนใครจะเป็นคนดีหรือคนเลว ดีมากดีน้อยและไม่มีอะไรเป็นเครื่องมือวัดได้อย่างแม่นยำเท่ากับการสังเกตวินัยของผู้คนว่าเคร่งครัดในวินัยของตนเองเพียงใด

๓) วินัยเป็นเครื่องแสดงความแตกต่างระหว่างบุคคล

สมเกียรติ พ่วงรอด (อ้างถึงในซุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ ๒๕๓๑ : ๑๖๗) วินัยเป็นข้อกำหนดการปฏิบัติที่มีความสำคัญมากต่อการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลหน่วยงานหรือองค์การ ซึ่งได้กล่าวถึงความสำคัญไว้ดังนี้

๑. ด้านการบริหารงานบุคคล ในหน่วยงานย่อมประกอบด้วยบุคคลหลายคนหลายฝ่าย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องกำหนด ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขึ้นเป็นข้อปฏิบัติเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานได้คล่องตัว สะดวก รวดเร็ว และไม่เป็นปัญหาต่อระบบงาน

๒. ด้านพฤติกรรมของบุคคล ช่วยกำหนดขอบเขตในการปฏิบัติของบุคคลให้อยู่ในแนวปฏิบัติที่พึงประสงค์ถูกต้องตามจารีตประเพณี และสิ่งที่สังคมต้องการเพื่อความเจริญก้าวหน้าแก่ตนเอง ย่อมต้องมีวินัยต่อผู้อื่นด้วย ซึ่งทำให้บุคลากรเหล่านั้นสามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างไม่เป็นปัญหาต่อหน่วยงานของตนเองและสังคม

ลีลา สีนานุเคราะห์ (อ้างอิงใน ปราชญา กล้าผจญและพอลตา บุตรสุทิววงศ์, ๒๕๕๐ : ๑๑๑) กล่าวว่า ความจำเป็นที่มนุษย์ต้องมีระเบียบวินัย ประกอบด้วยต่าง ๆ ดังนี้

๑. ความจำเป็นตามกฎหมาย กฎหมายต่าง ๆ ได้แก่ กฎหมายแรงงาน กฎหมายคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

๒. ความจำเป็นทางด้านแรงงานสัมพันธ์ องค์กรจะทำงานได้อย่างราบรื่น และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ก็ต่อเมื่อเกิดความร่วมมือ และความเข้าใจระหว่างกันและกัน แต่ละฝ่ายต้องทราบและปฏิบัติตามหน้าที่ และบทบาทของตน ทุกคน ทุกฝ่ายต้องมีวินัย และรักษาระเบียบวินัย หากทุกคนประพฤติอยู่ในกรอบวินัยปัญหาต่าง ๆ ก็จะหมดไป

๓. ความจำเป็นต่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ระเบียบวินัยเป็นเครื่องกำหนดมาตรฐานความประพฤติในการปฏิบัติงานของพนักงานในองค์กร เป็นเครื่องมือสำคัญในการวัดผลการปฏิบัติงาน เป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจ

๔. ความจำเป็นต่อความเจริญก้าวหน้าขององค์กร เมื่อมนุษย์ในองค์กรมีพฤติกรรมแห่งองค์กรที่ดี ต่างก็มีระเบียบวินัยในตนเอง เครื่องครัดในการรักษากฎ กติกา วินัยส่วนรวมไม่มีใครละเมิด ไม่มีใครฝ่าฝืน องค์กรนั้นก็ย่อมที่เกิดความสุข และสามารถที่จะพัฒนาความก้าวหน้าให้เกิดขึ้นในองค์กรได้ดียิ่งขึ้น

จากแนวคิดของบุคคลดังกล่าวสรุปได้ว่า วินัยมีประโยชน์อย่างยิ่ง เป็นเป้าหมายหลักที่สังคมต้องการให้เกิดกับคนทุกคนและคงอยู่พัฒนาขึ้นติดตัวไปตลอดชีวิต เพราะวินัยเป็นเครื่องกำหนดทิศทางให้กับสมาชิกในสังคมใช้ยึดถือและปฏิบัติตามเพื่อให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันเพื่อความสงบเรียบร้อยของสังคมเป็นส่วนรวม

วินัยจรรยา

วินัยจรรยา หมายถึง การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ของผู้ใช้นานพาหนะบนท้องถนนโดยเคร่งครัด

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยานพาหนะบนท้องถนน ได้แก่ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งได้กำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติในการใช้ยานพาหนะบนท้องถนน เช่น ลักษณะของรถที่ใช้ทาง การใช้ไฟหรือเสียงสัญญาณของรถ การบรรทุกสัญญาณจราจรและเครื่องหมายจราจร การใช้ทางเดินรถ การขับรถ การขับแข่งและผ่านชั้นหน้า การออกรถ การเลี้ยวรถและการกลับรถ การหยุดรถและจอดรถ การใช้ทางเดินรถประจำทาง และ ข้อกำหนดความเร็วรถ เป็นต้น

การฝ่าฝืนวินัยจราจร

การฝ่าฝืนกฎจราจร คือ การที่ผู้ใช้รถใช้ถนนไม่ปฏิบัติตามกฎจราจรตามที่กำหนดไว้ ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดๆ ตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ ผลกระทบที่เกิดจากการฝ่าฝืนดังกล่าวย่อมเกิดขึ้นต่อผู้ใช้รถใช้ถนนด้วยกัน ไม่ว่าจะทำให้เสียเวลา เสียค่าใช้จ่าย เสียสุขภาพ ตลอดจนถึงเสียชีวิต

การไม่มีวินัยเกี่ยวกับการใช้รถใช้ถนนของคนไทยนั้น ถึงขนาดมีผู้กล่าวว่า “วินัยจราจร สะท้อนวินัยชาติ” เลยทีเดียว สืบเนื่องจากการที่เขพบเห็นการฝ่าฝืนกฎจราจรของผู้ใช้รถใช้ถนนของประชาชนคนไทย โดยมีการนำไปเปรียบเทียบกับวินัยจราจรของคนชาติอื่น ซึ่งถือเป็นภาพลบของคนไทยที่ถูกมองในเรื่องดังกล่าว ดังนั้นผู้ใช้รถใช้ถนน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องไม่ว่าภาครัฐหรือเอกชน จะต้องหันมาให้ความสำคัญเกี่ยวกับวินัยจราจร

ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับวินัยจราจร

ผู้ใช้รถใช้ถนนจะต้องถือปฏิบัติ เพื่อให้เกิดวินัยจราจรบนท้องถนน ดังนี้

๑. จะต้องยึดหลักนิติธรรม คือ จะต้องถือปฏิบัติตามกฎจราจรโดยเคร่งครัด สร้างวินัยจราจรสำหรับตนเองให้เป็นนิสัย

๒. จะต้องยึดถือหลักความเสมอภาค คือ จะต้องมีความเสมอภาคในการถือปฏิบัติตามกฎหมายจราจร ไม่ถืออภิสิทธิ์ด้วยประการใดๆ ยกเว้นมีเหตุจำเป็นจริงๆ

๓. จะต้องยึดถือหลักเหตุผล คือ ต้องยอมรับฟังเหตุผลผู้อื่น รู้ผิดหรือถูกไม่ถือดี
๔. จะต้องยึดหลักประนีประนอม คือ การมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เพื่อนร่วมทาง

สำหรับองค์กรต่างๆ ไม่ว่าจะของภาครัฐหรือเอกชนจะต้องร่วมมือกันในการเสริมสร้าง วัฒนธรรมวินัยจราจร ให้กับผู้ใช้รถใช้ถนน เช่น จัดการอบรมให้ความรู้ ประชาสัมพันธ์ ถึงโทษภัยของการฝ่าฝืนกฎจราจร ให้ความรู้ในเรื่องกฎหมายจราจร ที่ออกมาบังคับใช้ใหม่ๆ เป็นต้น

สรุป

ปัญหาการฝ่าฝืนวินัยจราจรในบ้านเรา มักจะถูกมองว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยที่ถูกละเลยมานาน จนต้องมีการรณรงค์ออกมาเป็นระยะๆ เพื่อกระตุ้นเตือนให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่สุ่มเสี่ยงก่อให้เกิดอันตรายรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิต อย่างกรณีการเมาสุราขณะขับขี่ ขับรถฝ่าฝืนสัญญาณจราจร ขับรถเร็วเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด

วินัยจราจร เป็นเรื่องสำคัญ ดังนั้นทุกส่วนต้องให้ความสำคัญต้องช่วยกันสร้างวินัยจราจรให้เกิดขึ้นบนท้องถนน หากแก้ปัญหาการขาดวินัยของผู้ใช้รถใช้ถนนได้ก็จะช่วยแก้ปัญหาให้กับประเทศชาติได้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะลดการสูญเสียประชากร ซึ่งเมื่อสูญเสียไปแล้วหาทดแทนไม่ได้ ลดงบประมาณค่าใช้จ่ายของรัฐบาลในเรื่องค่ารักษาพยาบาลของผู้ประสบภัยบนท้องถนน เป็นต้น

วินัยจราจรเป็นกฎแห่งความปลอดภัยขั้นพื้นฐานที่รับรู้และได้ยิน ได้ฟังกันอยู่เสมอ จำเป็นต้องสอนกันด้วยการปฏิบัติ อย่างน้อยผู้ใช้รถใช้ถนนในตอนนี้ก็ต้องทำให้เด็กและเยาวชนได้เห็นตัวอย่างในสิ่งที่ถูกต้อง บทเรียนที่ผ่านมามีให้เห็นแล้วว่า การรณรงค์โดยผ่านสื่อ เรียงกันเพียงแค่นี้ในตำรา เพียงแค่การโฆษณาหรือเรียงเพียงแค่นี้ไปสอบใบอนุญาตขับขี่ คงไม่ได้ผลอีกต่อไป การสร้างวินัยจราจรจะต้องปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมสม่ำเสมอ จนเป็นนิสัย เมื่อประชาชนคนใช้รถใช้ถนนมีวินัยจราจร ปัญหาสังคมก็จะลดลง ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตร่างกาย สังคมสงบสุข ประเทศชาติพัฒนา

เอกสารอ้างอิง

นนัส หันนาคินทร์. ประสบการณ์ในงานบริหารบุคลากร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒.

พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๒.

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๔๒. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, ๒๕๔๖.

www.kroobannok.com/blog/20500

www.ryt.com/s/abcp/44361